

แหล่งเครื่องปั้นดินเผาโบราณเตาลำปาง

รองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ วงศ์คำแน่น

จังหวัดลำปาง ได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดที่มีการสร้างงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา มาแต่โบราณ แม้ปัจจุบันยังมีโรงงานเครื่องปั้นดินเผา กว่า 100 โรงงาน แหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผายุคโบราณเมืองลำปางที่ค้นพบและปรากฏในปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

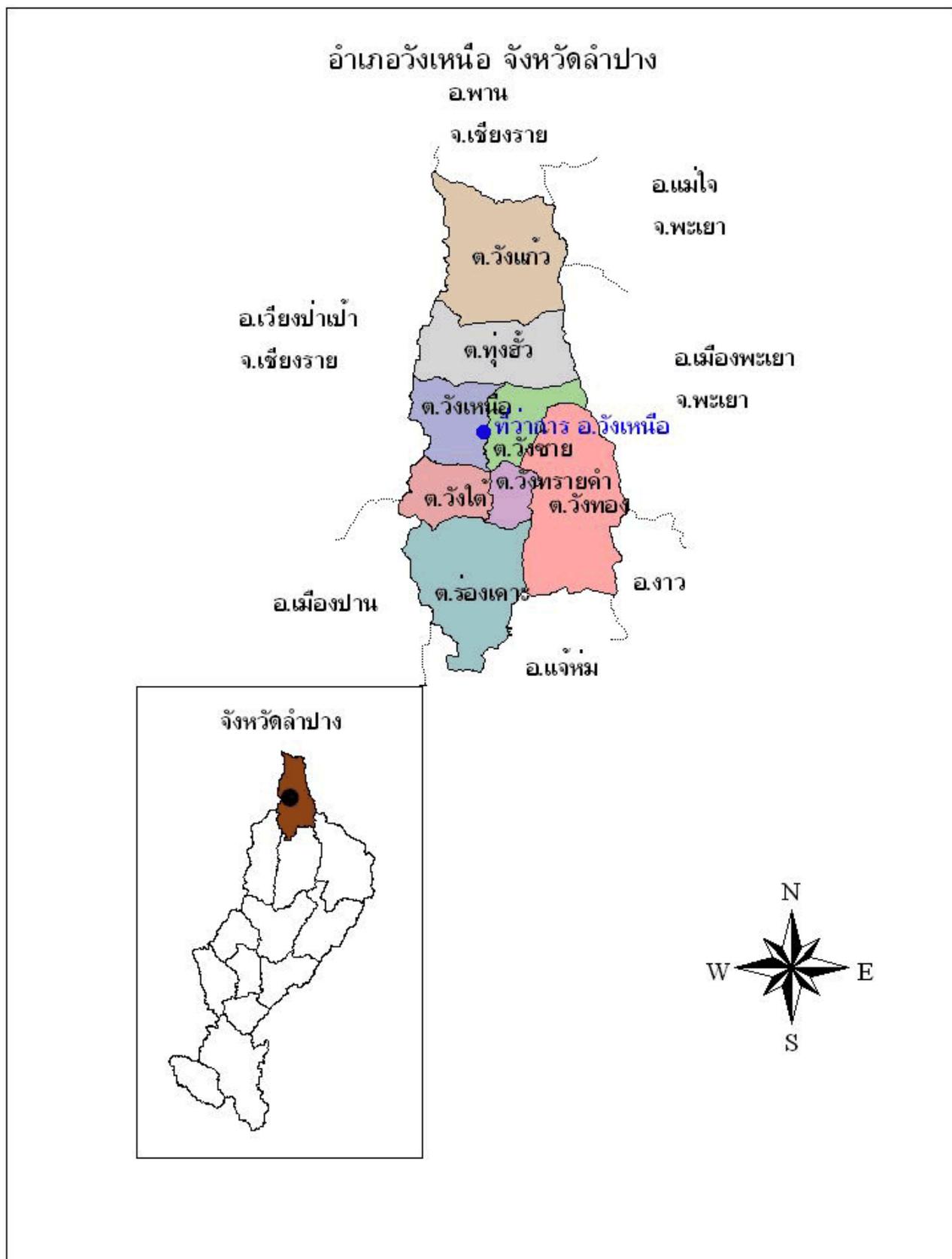
1. แหล่งเตาลำปางตอนบน พบในบริเวณเขตพื้นที่อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางและอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย นักวิชาการเรียกเตาเวียงกาหลงตามชื่อชุมชนโบราณบริเวณนั้น ลักษณะทั่วไปของเครื่องปั้นดินเผาเป็นประเภทจาน ชาม กระปุก ทั้งเคลือบเขียว ไช้กา แลเคลือบขาวใส เขียนลายใต้เคลือบ ได้แก่ แหล่งเตาบ้านไผ่ บ้านป่าसान บ้านห้วยทราย บ้านโป่งอุ่น เป็นต้น

2. แหล่งเตาลำปางตอนกลาง พบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ลักษณะของเครื่องปั้นดินเผา เป็นประเภทไหปากแตร ปั้นด้วยดินดำ เคลือบดิน ได้แก่เตาไหหลังวัดเจดีย์ขาว เตา บ้านสันกลาง บ่อแฮ้ว และบ้านห้วยลึก ซึ่งเป็นภาชนะดินเผาลายขูดขีด ไม่เคลือบ เป็นต้น

3. แหล่งเตาลำปางตอนล่าง พบในพื้นที่ตอนล่างของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอสบปราบ เกิน และแม่พริก ลักษณะของเครื่องปั้นดินเผาเป็นประเภทไห กระปุก ปั้นด้วยดินดำ เคลือบดินเช่นเดียวกับแหล่งเตาลำปางตอนกลาง

ระหว่างปี พ.ศ. 2529-2530 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ซึ่งยังเป็นวิทยาลัยครูอยู่ในขณะนั้นได้จัดทำโครงการการศึกษาสำรวจแหล่งเตายุคโบราณเมืองลำปาง ประกอบกับช่วงเวลานั้น ชาวบ้านต่างแตกตื่นกันทำการขุดค้นแหล่งเตาลำปางตอนบน อำเภอวังเหนือเพื่อหาสมบัติไปขายแก่พ่อค้าของเก่าจนแหล่งเตาได้รับความเสียหายหมดสิ้น คงหลงเหลือแต่ตำนาน

ผลการศึกษาสำรวจในครั้งนั้น พบแหล่งเตาเผาเป็นจำนวนมาก จึงได้ทำรายงานเบื้องต้นและเก็บข้อมูลไว้ก่อน เนื่องจากเกรงว่าจะมีการไปขุดค้นตามข้อมูล จนเมื่อปี พ.ศ. 2554 หรืออีกประมาณ 25 ปีต่อมา สำนักศิลปะและวัฒนธรรมจึงเริ่มนำข้อมูลและเศษเครื่องปั้นดินเผาซึ่งเก็บตัวอย่างไว้ออกเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เต็มรูป และเปิดให้เข้าชมเป็นปฐมฤกษ์เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ในวันที่ 9 มิถุนายน 2554 ดังปรากฏอยู่ขณะนี้

แผนที่ประเทศไทย แสดงเขตอำเภอวังเหนือ

เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านไผ่ แม่พริก อำเภอวังเหนือ

แหล่งเตานี้พบในเขตบ้านไผ่ - แม่พริก หมู่ 5 ตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ห่างจากทางหลวงแผ่นดิน ลำปาง - วังเหนือ กม. ที่ 94 ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 2 กม. บริเวณที่พบแหล่งเตามีลักษณะเป็นที่ราบเนินเขากว้างใหญ่ ลำห้วยไหลผ่านทางทิศตะวันออกและทิศเหนือของพื้นที่ เมื่อเดินทางโดยรถยนต์เข้าถึงหมู่บ้านแล้ว ต้องเดินผ่านทุ่งนาประมาณ 800 เมตร จะถึงแหล่งเตา

เตาบ้านไผ่ - แม่พริก มีลักษณะคล้ายเบ็ด เรียกว่า เตาเบ็ด เป็นเตาดินดิบที่ระบายความร้อนผ่านทางแนวนอน พบจำนวน 4 เตา ขนาดกว้างประมาณ 2 เมตร ยาวประมาณ 6 เมตร หลังเตาสูงประมาณ 1.70 ม. ปล่องปั้นด้วยดินเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ .60 สูงประมาณ 1

เมตร อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ เนื่องจาก เตาบ้านไผ่ - แม่พริก ตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ ลำปาง จากหน่วยศิลปากรที่ 4 ได้มาทำการสำรวจและขุดแต่งเมื่อ พ.ศ 2515 ปัจจุบันชำรุด

บริเวณแหล่งเตา พบเศษภาชนะดินเผาประเภท จาน ชาม เป็นจำนวนมาก ปั้นด้วยดินสีเหลืองนวล เคลือบสีเขียวแบบเซลาดอน มีรอยขูดขีดหรือร่องใต้เคลือบ ไม่มีลายเขียนสี นอกจากนี้พบแท่นวางภาชนะหรือกึ่งทรงกลมกลวง เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 4 นิ้ว

จานเตาบ้านไผ่ ดินสีเหลืองนวล เคลือบเขียว ไม่เขียนสี แท่นรองภาชนะในเตา หรือกึ่ง

เตาเปิด แหล่งเตาลำปาง - เชียงราย

เตาลำปาง แหล่งเตาวังเหนือ เรียกว่า เตาเปิด เป็นเตาดินดิบแผนผังเป็นรูปวงรี รูปร่างคล้ายเปิด ขนาดกว้าง ยาวประมาณ 2.00 ม. x 6.00 ม. สูงประมาณ 1.70 ม. ปล่องควันทรงกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ .60 ม. สูงประมาณ 1.00 ม. ปกติเตาจะถูกฝังจมดิน เห็นแต่ปล่องควันโผล่ขึ้นมา

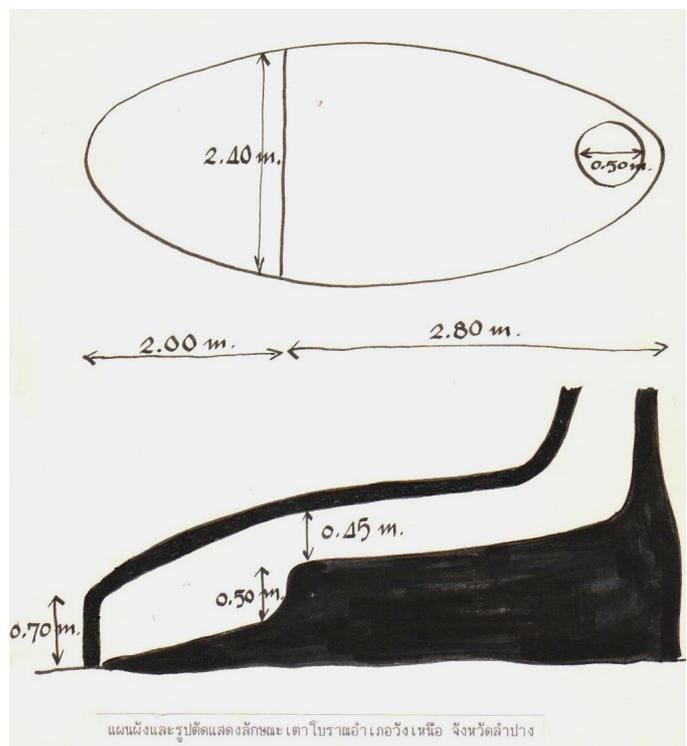
เตาเปิดเป็นเตาชนิดระบายความร้อนผ่านในแนวนอน ผังเตาปั้นด้วยดินดิบปล่อยให้แห้งเสียก่อนแล้วใช้น้ำเคลือบผนังด้านในเตา มีความแข็งแรงทนทานกว่าเตาอิฐ พื้นที่ภายในเตาแบ่งเป็นส่วที่วางแท่นรองภาชนะ กับส่วนที่สุมฟืนทำเตา

เตาเปิดบ้านไผ่ - แม่พริก วังเหนือ ลำปาง

เตาเปิด บ้านป่าเหียง วังเหนือ ลำปาง

แปลนและรูปตัดแสดงลักษณะของเตาเปิด

เตาลำปางแหล่งเตาบ้านป่าเหียง อำเภอวังเหนือ

แหล่งเตาบ้านป่าเหียง ปัจจุบันคือบ้านป่าเหียง หมู่ 11 ตำบลวังเหนือ จังหวัดลำปาง บริเวณริมฝั่งแม่น้ำวังด้านตะวันตก ข้างทางหลวงสาย แจ้ห่ม - วังเหนือตอนกิโละเมตรที่ 96 ก่อนถึงตัวอำเภอประมาณ 4 กิโลเมตร บริเวณดังกล่าวนี้ปัจจุบันเป็นที่นาและป่าละเมาะ แม่น้ำวังช่วงนี้ก็กว้างขวางมาก

หลักฐานที่พบได้แก่ เศษชิ้นส่วนของผนังเตาดินดิบ ภายในเคลือบดินดิบตามลักษณะของเตาเปิด ที่พบทั่วไปในบริเวณนี้ ภาชนะดินเผาส่วนใหญ่ที่พบได้แก่จานขนาดใหญ่ ปั้นด้วยดินสีเหลือง มีความหนา มีน้ำหนัก ปากจานทำหยักคล้ายขอบขนมกะหรี่ปั๊บ ภายในจานทำเป็นร่องหรือลอนเคลือบเขียวแบบเซลาดอนทั้งด้านนอกและด้านใน น้ำเคลือบมักจะขังในจานบริเวณที่เป็นแอ่ง มักมีรอยร้าวและไม่สม่ำเสมอ แทนรองจานหรือก้นของเตาบ้านป่าเหียงเป็นแบบแป้นดินเผากลม มีรูตรงกลางคล้ายกำไลหรือวงแหวน

แป้นรองภาชนะหรือก้น

จานเตาบ้านป่าเหียง ขนาดใหญ่ หนา มีน้ำหนัก ภายในทำลอน ขอบทำหยัก เคลือบเขียว

เตาลำปางแหล่งเตาบ้านทุ่งเป่า อำเภอวังเหนือ

แหล่งเตาบ้านทุ่งเป่า คือบริเวณบ้านนายทา คิดอ่าน บ้านเลขที่ 98 หมู่ที่ 8 ตำบลวังเหนือ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นเขตชุมชนใกล้เคียงกับที่ว่าการอำเภอวังเหนือ สภาพแวดล้อมเป็นที่ราบชายทุ่ง ริมลำห้วยเล็ก ๆ ซึ่งไหลผ่านทางทิศตะวันตกของพื้นที่ จากคำบอกเล่าของนายทา คิดอ่าน ทราบว่าได้ทำการปรับที่สร้างเรือนมานานแล้ว เคยพบงานที่มีสภาพสมบูรณ์และขายให้แก่พ่อค้าของเก่าไปเมื่อประมาณ พ.ศ.2529 ซึ่งเป็นช่วงที่ชาวบ้านแตกตื่นในการขุดเตาเพื่อหาของเก่ากัน ตนก็ขุดในบริเวณนี้ด้วย

หลักฐานที่พบจากการสำรวจบริเวณแหล่งเตา พบเศษชิ้นส่วนของผนังเตาดิน เศษภาชนะประเภทถ้วย ชาม ปั้นด้วยดินสีขาว เคลือบเขียว เขียนลายใต้เคลือบสีและเทา และเหลืองปนน้ำตาลอ่อน จึงไม่อาจสรุปได้ชัดเจนว่าภาชนะที่ผลิตจากแหล่งเตานี้เป็นชนิดใดแน่

ภาชนะดินเผาแหล่งเตาบ้านทุ่งเป่า เนื้อดินสีขาว เคลือบสีน้ำตาลอ่อน เขียนลายใต้เคลือบ

เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านทุ่งฮั่ว-วังมน อำเภอวังเหนือ

แหล่งเตานี้ปัจจุบันเป็นที่นากว้างใหญ่และเนินดิน อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของบ้านทุ่งฮั่ว และบ้านวังมน เขตอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยห่างไปประมาณ 4 - 5 กิโลเมตร เป็นแหล่งเตาขนาดใหญ่ กินพื้นที่ถึง 2 หมู่บ้าน แหล่งเตานี้ถูกชาวบ้านขุดทำลายหมดสิ้น ไม่เหลือสภาพเตา พื้นดินมีเศษภาชนะแตกกระจายเป็นจำนวนมากมหาศาล

สภาพของโพรงดินบริเวณเตา

ภาชนะดินเผาแหล่งเตานี้มีหลากหลายแบบหลายประเภท ได้แก่ ถ้วย จาน ชาม ขนาดต่าง ๆ กัน บันด้วยดินขาว ขึ้นรูปได้บางเฉียบมาก เคลือบสีขาวใส เขียนลายสีดำได้เคลือบเป็นลายลักษณะต่าง ๆ เช่น ลายกันหอย วงกลม จุดกันหอย ดอกไม้ ฝีมือและทักษะต่าง ๆ กัน นอกจากนี้ยังมีกระปุกมีหูเคลือบขาวใส ไม่เขียนลายและตุ๊กตารูปสัตว์ ได้แก่ วัว มี โหนด ม้า

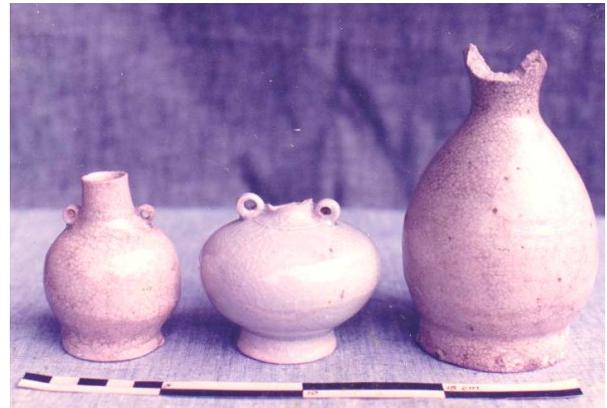

ชาวบ้านกำลังขุดหาสมบัติ

ภาชนะดินเผาประเภทจาน ชาม กระปุก จากแหล่งเตาบ้านทุ่งฮั่ว วังมน อำเภอวังเหนือ

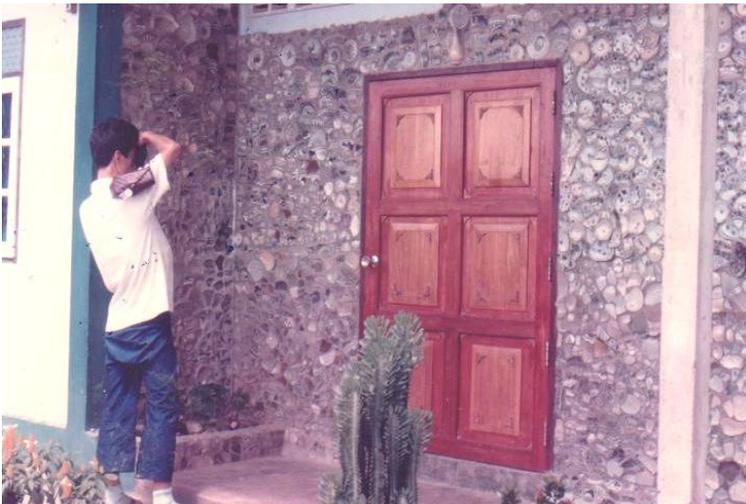
เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านทุ่งฮั่ว-วังมน อำเภอวังเหนือ

ถ้วยช้อนรูปบาง เคลือบขาวใส เขียนลายใต้เคลือบ กระปุกแบบต่าง ๆ เคลือบขาวใส

ชามเคลือบขาวใส ลายดอกไม้ จากแหล่งเตาบ้านทุ่งฮั่ว วังมน ปัจจุบันเหลือแต่ตำนาน

เศษภาชนะจากแหล่งเตาบ้านทุ่งฮั่ว วังมน มีมากมาย มหาศาล ชาวบ้านหามาขายกิโลกรัมละ 1-2 บาท เพื่อนำมาประดับฝาผนังเรือน แทนกระเบื้องเคลือบ

แท่นรองภาชนะในเตาหรือที่

เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านห้วยทราย อำเภอเวียงป่าเป้า

แหล่งเตาบ้านห้วยทราย คือบริเวณที่ราบลุ่มเชิงเขาและลำห้วยทางด้านทิศตะวันออกของชุมชนโบราณเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้าจังหวัดเชียงราย เป็นบริเวณพื้นที่ชนแดนระหว่างบ้านห้วยทราย หมู่ 9 ของอำเภอเวียงป่าเป้า กับบ้านป่าसान อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง แหล่งเตาห้วยทรายเป็นแหล่งเตาใหญ่อีกแห่งหนึ่งและมีชื่อเสียงคุ่นหูในนาม เตาวีงกาหลง มีพื้นที่เป็นแนวยาวไปตามลำห้วยทราย

ประเภทของภาชนะดินเผาแหล่งเตาห้วยทรายหรือเตาเวียงกาหลงตามชื่อ ชุมชนโบราณในบริเวณนั้น ได้แก่ จาน ชามกระปุก บันด้วยดินขาวเคลือบสีขาวใส เขียนลายใต้เคลือบ ลักษณะของลายเขียนด้วยแปรง

ปากปล่องเตาบ้านห้วยทราย

หรือพุ่กันเป็นรูปดอกไม้ไม้กลีบใหญ่ ทึบสีดำ หรือมีลักษณะคล้ายนกกา จนบางท่านเชื่อว่าเป็นรูปกา ภาชนะดินเผาแหล่งเตาห้วยทรายหรือเวียงกาหลงเป็นภาชนะดินเผาโบราณที่สำคัญและมีคนรู้จักมากกว่าแหล่งเตาอื่นในนามเตาเวียงกาหลง เนื่องจากมีลวดลายดอกไม้ที่วาดด้วยแปรงหรือพุ่กันด้วยความชำนาญ

เศษชามเตาบ้านห้วยทราย

ส่วนเตาบ้านห้วยทรายเป็นแบบเตาเปิด กรมศิลปากรเคยสำรวจจุดตั้งไว้เมื่อ พ.ศ. 2515 จำนวน 3 เตา แต่ขาดการบำรุงรักษาที่ดี จึงถูกทำลายหมด ปัจจุบันไม่ปรากฏแล้ว

จานเคลือบขาวเขียนลายดอกไม้สีดำที่บิได้เคลือบ แหล่งเตาบ้านห้วยทรายหรือเวียงกาหลง

เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านโป่งอุ่น อำเภอวังเหนือ

แหล่งเตาบ้านโป่งอุ่น เรียกชื่อตามหมู่บ้านที่ไปสำรวจพบเมื่อ พ.ศ. 2529 เป็นแหล่งเตาที่อยู่ถัดจากแหล่งเตาห้วยทราย แหล่งเตามีเรียงรายไปตามลำห้วย ส่วนใหญ่ถูกขุดค้นทำลายสิ้นสภาพ ประเภทของภาชนะดินเผาที่สำคัญได้แก่ จานเคลือบสีขาวใส เขียนลายสีดำได้เคลือบด้วยแปรงหรือพู่กันคล้ายจานจากแหล่งเตาบ้านห้วยทราย แต่ลวดลายต่างกัน

บริเวณแหล่งเตาบ้านโป่งอุ่น

จานเคลือบสีขาวใสเขียนลายสีดำเคลือบเตาบ้านโป่งอุ่น

ภาพการสำรวจสภาพเตาบ้านโป่งอุ่น

สภาพความเสียหายอย่างย่อยยับของเตาบ้านโป่งอุ่นที่ปรากฏ เมื่อ พ.ศ. 2529เตา

ลำปาง แหล่งเตาไห อำเภอเมือง

แหล่งเตาไห พบที่ทุ่งนาหลังวัดเจติยชาวล บ้านต้นธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เป็นเตาเผาภาชนะประเภทไห ชาวบ้านจึงเรียกว่าเตาไห สภาพแวดล้อมบริเวณเตาไหเป็นป่าละเมาะป่าไผ่ มีทุ่งนาล้อมรอบ เป็นเตาก่ออิฐสภาพชำรุด บริเวณแหล่งเตาพบเศษภาชนะดินเผาประเภทไหปากแตรขนาดใหญ่ กระจุกแบบต่างๆ ตุ๊กตารูปวัวมีโหนก ปั้นด้วยดินดำเคลือบดินจำนวนมาก ภาชนะที่สมบูรณ์ได้รับการเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑวัดเจติยชาวล

ทางเข้าสู่แหล่งเตาไห หลังวัดเจติยชาวล บ้านต้นธงชัย

กระจุก

ตุ๊กตาวัว

ไหปากแตร

กระจุกปากแตร มีหู

เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านสันกลาง บ่อแฮ้ว อำเภอเมือง

แหล่งเตาบ้านสันกลาง-บ่อแฮ้ว พบหลักฐานโดยบังเอิญเมื่อมีการขุดสระเก็บน้ำตามโครงการ กสช.บริเวณเนินดินริมห้วยด้านทิศตะวันออกของป่าช้าบ้านสันกลาง อำเภอเมือง ลำปาง เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2530 บริเวณดังกล่าวคือด้านทิศใต้ของถนนจามเทวี ห่างจากสวนสาธารณะหนองกระทิงไปประมาณ 2 กิโลเมตร พบเศษภาชนะดินเผาเป็นจำนวนมาก ลักษณะดินเป็นดินร่วนและลูกรังปนทราย ไม่มีหลักฐานของลักษณะเตาที่สมบูรณ์ หลักฐานที่พบได้แก่

- เศษผนังเตาสร้างด้วยดิน ภายในมีคราบน้ำเคลือบสีเทา ผิวขรุขระ และมีฟองอากาศ
- เศษภาชนะดินเผาเคลือบสีเขียวไข่กา คล้ายกลุ่มเตาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
- เศษจานดินเผาเคลือบสีเขียวไข่กาเฉพาะด้านในคล้ายจานแหล่งเตาสันกำแพง
- เศษภาชนะดินเผาวางซ้อนติดกัน เป็นหลักฐานซึ่งแสดงว่าบริเวณนี้เป็นแหล่งเตา
- กระปุกดินเผาเคลือบสีเขียวใส และเคลือบสีน้ำตาลในแหล่งเดียวกัน

ภาชนะดินเผาเตาบ้านสันกลาง บ่อแฮ้ว

- เครื่องใช้อื่นๆ ได้แก่ ตุ่ม ส่วานดินเผา หินบดดินใช้กับโกร่ง (เหมือนสากครก) จุกฝาครอบ ภาชนะ ตุ่มถ่วงแหดินเผา แหล่งเตาบ้านสันกลาง-บ่อแฮ้ว ไม่พบแท่นรองภาชนะที่เรียกว่า กี่

นอกจากนี้ในปี พ.ศ 2553 ได้มีนักโบราณคดีชาวต่างประเทศมาขอสำรวจ พบเศษภาชนะดินเผาเคลือบจีนในบริเวณนี้

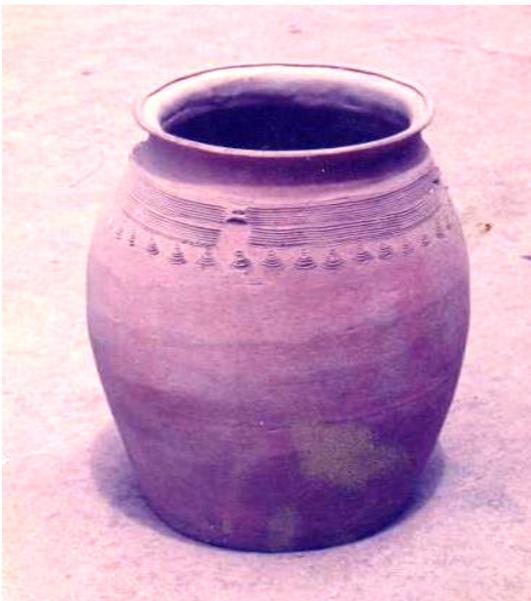

กระปุกเคลือบสีเขียวใส

เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านห้วยลิก อำเภอเมือง

แหล่งเตาบ้านห้วยลิก พบหลักฐานที่ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมือง ลำปาง ตรงบริเวณเนินเขาริมฝั่งทิศตะวันออกของแม่น้ำต๋อย ซึ่งเป็นบริเวณปากน้ำของลำห้วยสายหนึ่งที่ไหลลงแม่น้ำต๋อย ริมนถนนสายหนองกระทิง-ห้วยเป้งประมาณ กิโลเมตรที่ 17-18 ได้รับข้อมูล จากคุณวรินทร์ พรหมณีดี และคุณอดุลย์ พิมพ์ทน ซึ่งทำไร่ข้าวโพด เมื่อประมาณเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2530 เนื้อดินบริเวณนี้เป็นดินลูกรังปนกรวด ได้พบเศษภาชนะดินเผาในบริเวณนั้น เป็นจำนวนมาก ตรงเนินเขาถูกตัดไปทางทิศเหนือ ยังพบเตาเผาจำนวน 2 เตา ลักษณะเป็นแอ่งมีขอบคล้ายกระทะ ไม่มีผนังเตาส่วนบน แต่ถูกไถทิ้งและไม่เหลือหลักฐานแล้วในปัจจุบัน

แหล่งเตาบ้านห้วยลิก กม. 17 ถนนลำปาง - ห้วยเป้ง

ไหดินเผาแกร่ง ทำลายชุดขีด ไม่เคลือบ

เศษภาชนะดินเผา แสดงลายชุดขีด

ภาชนะดินเผาบ้านห้วยลิกที่พบ เป็นประเภทเผาแกร่ง ไม่เคลือบ ได้แก่ไหมีหูปากมน ไม่บานเป็นปากแตร มีทั้งทรงสูงและแบบธรรมดา กระปุกมีลายขีดชุดที่ป่าและผิวนอก ปัจจุบันพบที่พิพิธภัณฑวัดพระแก้วดอนเต้าและพิพิธภัณฑวัดเจติยชาว บ้านต้นธงชัย แห่งละใบ

เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านนาปราบ อำเภอสบปราบ

แหล่งเตาบ้านนาปราบ พบที่ริมฝั่งทิศตะวันตกของแม่น้ำวัง เขตบ้านนาปราบ หมู่ 4 ตำบลนาปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง บริเวณนี้เป็นปากแม่น้ำปราบและห้วยวัดหลวงที่ไหลจากทิศตะวันตกมาบรรจบกับแม่น้ำวัง และยังเป็นตำแหน่งของชุมชนโบราณบ้านนาปราบ ได้รับข้อมูลจากผู้ช่วยเกษตรจังหวัด

แนวคันดินชุมชนโบราณบ้านนาปราบที่พบเศษภาชนะดินเผา

ลำปางว่า มีผู้พบเศษภาชนะดินเผา บริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมาก หน่วยอนุรักษ์ฯ จึงเดินทางไปสำรวจ เมื่อประมาณเดือนกันยายน พ.ศ. 2531

ตำแหน่งที่พบเศษภาชนะดินเผาคือบริเวณด้านทิศตะวันออกของวัดนาปราบ ในเขตชุมชนโบราณบ้านนาปราบ สภาพภูมิประเทศเป็นป่าละเมาะ ป่าไผ่ สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย พบเศษภาชนะดินเผาเคลือบสีเทากระจายเป็นบริเวณกว้าง ปริมาณมากพอสมควร ไม่พบเศษภาชนะชิ้นใหญ่ ไม่พบแหล่งเตาหรือเครื่องมือเครื่องใช้ใดๆ

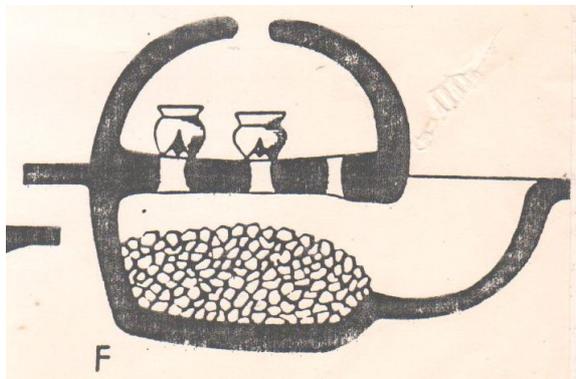

เศษภาชนะดินเผาดินดำเคลือบดินสีเทา แหล่งเตาบ้านนาปราบ

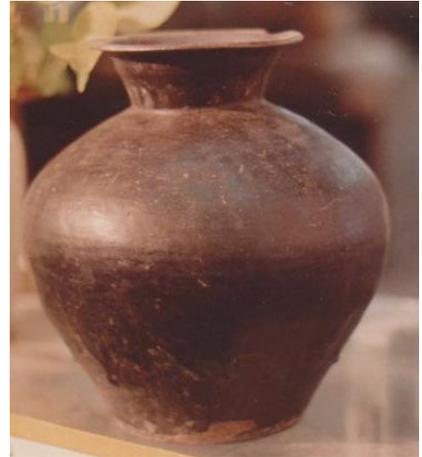
เตาลำปาง แหล่งเตาบ้านแม่แฮด อำเภอเสริมงาม

แหล่งเตาบ้านแม่แฮด พบที่บ้านแม่แฮด ตำบลเสริมซ้าย อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ห่างจากตัวอำเภอไปตามทางศูนย์ศิลปาชีพแม่ดำ ประมาณ 3 กม. มีทางแยกทางซ้ายมือ เข้าไปอีก ประมาณ 10 กม. ครูใหญ่โรงเรียนไทยรัฐวิทยา และครูใหญ่โรงเรียนบ้านท่าโป่ง เป็นผู้แจ้งและนำ สํารวจเมื่อปี พ.ศ.2529

สภาพภูมิประเทศของแหล่งเตา เป็นท้องนาริมฝั่งห้วยแม่แฮด หลักฐานที่พบได้แก่เตาตะกรับจำนวน 1 เตา เศษภาชนะดินเผาเคลือบดินสีน้ำตาลดำชิ้นเล็ก ๆ และเศษภาชนะดินเผาของสุโขทัย จำนวน 2 ชิ้น ชิ้นหนึ่งเป็นส่วนของปากภาชนะทรง

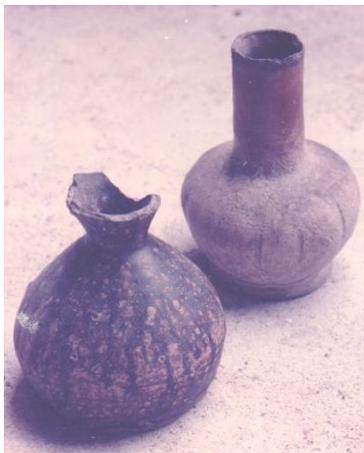
ชามเนื้อภาชนะสี
ขาวมอ ตกแต่ง
ด้วยการเขียนลาย
ด้วยสีส้ม เขียว

ไหปากแตรเคลือบดินสีดำ เป็นลายคล้ายกิ่งใบไม้ ทั้งด้านในและด้านนอก ส่วนอีกชิ้น หนึ่งเป็นส่วนของก้นภาชนะแบบมีฐาน เป็นวงแหวน ด้านในเป็นลายเขียนสีดำใต้เคลือบ คล้ายกับลายรูปปลาชุกของสุโขทัย

รูป ตัดเตาตรงกับบ้านแม่แฮด

ส่วนหลักฐานภาชนะดินเผาสภาพสมบูรณ์ที่พบตามวัดได้แก่ กระจุกไห ขนาดเล็ก เคลือบดินสีน้ำตาลดำ เช่นเดียวกับที่เตาไห และเตาบ้านสันกลาง

กระจุกจากเตาแม่แฮด

สภาพพื้นที่พบเตาบ้านแม่แฮด อำเภอเสริมงาม ลำปาง